

Uitgangspuntennotitie verdeling incidentele middelen open driemilieusvoorzieningen

September 2021

Datum

22 september 2021

Opdrachtgever

Ministerie van VWS

Onderzoeksteam

Koen Bron en Janneke van der Ploeg - Andersson Elffers Felix (AEF)

Dataclassificatie

I - Publiek

Introductie

“Nederlandse kinderen behoren tot de gelukkigste ter wereld, ze zijn blij met hun vrienden en vriendinnen, en zijn zowel geestelijk als lichamelijk meestal gezond¹”.

Toch is dit niet voor alle jongeren in Nederland het geval. Om te zorgen dat de meest kwetsbare jongeren eerder, sneller en beter passende hulp krijgen is transformatie van residentiële jeugdhulp noodzakelijk. In het actieprogramma “Zorg voor de Jeugd” is aandacht voor de problematiek van kinderen, jongeren en gezinnen. Eén van de doelstellingen van het actieprogramma is kinderen zo thuis mogelijk op te laten groeien. Kinderen zouden in een zo huiselijk mogelijke omgeving moeten verblijven, ook als dat in een residentiële jeugdhulpinstelling is. Daarom is er een breed gedeelde wens en belangrijke opgave om de huidige grotere residentiële voorzieningen om te vormen tot meer kleinschalige en gezinsgerichte voorzieningen. Kleinschaligheid draagt bij aan een veilig, positief leefklimaat, onder andere door het creëren van een minder institutionele sfeer. De omvorming naar kleinschaligheid en gezinsachtige woonvormen brengt vastgoedvraagstukken, additionele investeringen en structurele kosten met zich mee.

In 2020 heeft het kabinet € 33,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de eerste tranche vastgoedtransitie, namelijk de overgang van de huidige accommodaties gesloten jeugdhulp door sluiting of verbouwing naar meer kleinschalige woonvormen voor jeugdigen met een machtiging gesloten jeugdhulp.

Deze uitgangspuntennotitie betreft de volgende (tweede) tranche. In 2021 heeft het kabinet in de voorjaarsnota €50 miljoen beschikbaar gesteld om de tweede tranche te bespoedigen, in het bijzonder voor jongeren die uithuisgeplaatst zijn en verblijven in accommodaties waar zij behandeling krijgen (open driemilieusvoorziening). Deze middelen bieden een impuls aan omvorming van de huidige accommodaties naar meer kleinschalige woonvormen. De staatssecretaris zal deze middelen nog dit jaar (2021) via een specifieke uitkering (SPUK) verstrekken aan coördinerende gemeenten.

In deze notitie komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Domeinbepaling (op basis van onderzoek Prof. Dr. Annemiek Harder, Erasmus Universiteit)
- Uitgangspunten in de verdeling
- Middelenverdeling

¹ Actieprogramma “Zorg voor de Jeugd” op basis van het [Jaarrapport 2020 Landelijke Jeugdmonitor \(cbs.nl\)](#)

Domeinbepaling

Onderstaande definitie is vastgesteld op basis van onderzoek van Prof. A. Harder (Erasmus Universiteit).

Een open residentiële instelling of driemilieusvoorziening voor jeugdhulp met verblijf wordt gedefinieerd als een instelling:

- die valt onder de Jeugdwet.
- voor jeugdigen met ernstige gedrags- en/of gezinsproblemen, al dan niet met licht verstandelijke beperking en/of psychiatrische problematiek, waarbij:
 - o het sociale netwerk onvoldoende basis biedt voor een ambulante traject;
 - o de urgentie en de zwaarte van de problematiek verblijfsgebonden aanbod noodzakelijk maken;
 - o zodanig ernstige en complexe problemen spelen dat de zorg in een pleeggezin of gezinshuis niet toereikend is en verblijf in een residentiële leefgroep nodig is.
- waarin jeugdigen op vrijwillige basis of met een jeugdbeschermingsmaatregel (tijdelijk) dag en nacht en gedurende de hele week buiten hun eigen omgeving verblijven;
- die als doel heeft om binnen de drie milieus wonen, onderwijs en vrije tijd met 24 uur verblijf en begeleiding:
 - o een gezonde ontwikkeling van jeugdigen te stimuleren en aanwezige problemen te verminderen;
 - o de stabiliteit, veiligheid en positieve interactie tussen de jeugdige en zijn sociale netwerk te herstellen.
- waarvan het huidige aanbod bestaat uit:
 - o een combinatie van verzorging, begeleiding en opvoeding, dagbesteding en onderwijs;
 - o onderwijs op een school op het terrein of op een school (of scholen) in de buurt, waarbij er aantoonbare samenwerkingsafspraken gemaakt zijn met die betreffende school (of scholen)²;
 - o residentiële leef- of behandelgroepen die bestaan uit ten minste acht capaciteitsplaatsen;
 - o verblijf in een residentiële leefgroep – al dan niet gecombineerd met behandeling.

De volgende voorzieningen vallen hierbij niet onder de definitie van een open residentiële instelling of 3-milieusvoorziening voor jeugdhulp met verblijf:

- justitiële (kleinschalige) voorzieningen en justitiële jeugdinrichtingen;
- Jeugdzorg Plus instellingen;
- gezinshuizen;
- zorgboerderijen;
- leefgroepen gericht op zelfstandigheidstraining of kamertraining³;
- crisisopvang of crisisgroepen en leef- en behandelgroepen die gericht zijn op kortdurend verblijf en behandeling van maximaal vier weken⁴.

² Binnen het onderdeel onderwijs bestaat de ruimte voor maatwerk, zoals kinderen die naar het eigen onderwijs blijven gaan of tijdelijk geen onderwijs kunnen volgen.

³ Appartementen en studio's gericht op zelfstandigheid worden niet bij het groepstotaal opgeteld.

⁴ Crisisplaatsen kunnen niet altijd los gezien worden van een leef- of behandelgroep, en zijn daarom soms bereedeneerd meegeteld.

Uitgangspunten

Hoofddoelen

Uitgegaan wordt van de volgende hoofdbestanddelen:

- Het budget van de specifieke uitkering bedraagt 50 miljoen euro. Deze middelen verstrekt de staatssecretaris eenmalig in 2021 aan de desbetreffende coördinerende gemeenten via een specifieke uitkering (SPUK). De middelen zijn bedoeld voor de vastgoedtransitie van de accommodaties naar kleinschaligheid, voor aanbieders die voldoen aan de opgestelde definitie.
- De regeling voor de residentiële jeugdhulp zal aansluiten op de huidige SPUK (gesloten jeugdhulp). Het is in feite een uitbreiding van die SPUK.
- De verstrekking van de middelen aan de aanbieders gebeurt via de vooraf vastgestelde coördinerende gemeenten.

Algemene uitgangspunten

Er geldt een aantal algemene uitgangspunten:

- De middelen komen overwegend ten goede aan de instellingen.
- Het moet gaan om accommodaties die gebruikt zijn of worden als open driemilieusvoorziening die voldoen aan de opgestelde definitie⁵.
- De incidentele gelden voor open residentiële plaatsen worden niet vermengd met de incidentele gelden voor de JeugdzorgPlus-plaatsen.
- Het praktisch nut van de middelen moet herleidbaar zijn tot: het afstoten van accommodaties op de peildatum in gebruik als driemilieusvoorziening, om- of verbouwing van vastgoed dat op de peildatum in gebruik is als driemilieusvoorziening of vervangende nieuwbouw als gevolg van de vastgoedtransitie.
- Gedacht kan worden aan realisatie van kleinschaligere eenheden.
- De middelen mogen niet worden aangewend voor ontwikkel- en opstartkosten van een nieuwe kleinschalige voorziening zonder afbouw van de 'oude' voorziening.
- De middelen zijn uitdrukkelijk niet bedoeld ter dekking van exploitatietekorten of reguliere huisvestingskosten.
- Ook zijn de middelen niet bestemd voor andere bestedingen dan vastgoed (dus geen transitie personeel) of bestemmingen buiten de residentiële jeugdhulp.
- Het opstellen van een strategisch vastgoedplan kan uit deze middelen worden gefinancierd.
- De incidentele gelden mogen binnen de jeugdhulpinstelling worden aangewend over verschillende accommodaties indien dat aan de orde is, mits deze accommodaties onder één coördinerende gemeente vallen. Daarbij kan de coördinerende gemeente en instelling samen vaststellen in welke mate de verdeling evenredig moet zijn. Het principe van evenredige verdeling hoeft niet te worden gehanteerd.
- De aanvragende coördinerende gemeente committeert zich bij de aanvraag aan deze notitie: *Uitgangspunten verdeling incidentele middelen open driemilieusvoorzieningen*. Ook de aanbieder committeert zich bij de aanvraag aan de uitgangspuntennotitie.

⁵ Schakelwoningen zijn niet meegenomen, omdat kleinschaligheid in het vastgoed veelal geborgd is. Hier is in enkele gevallen beredeneerd van afgeweken. Leegstand is eveneens niet meegeteld, peildatum 1 augustus 2021.

- De coördinerende gemeente kan maximaal 5% benutten om te voorzien in coördinatiekosten. Gemeenten zetten zich in om de coördinatiekosten te beperken.
- De coördinerende gemeente, andere gemeenten in de regio en aanbieder dragen samen verantwoordelijkheid voor het continueren van het aanbod van residentiële jeugdhulp (open driemilieusvoorzieningen) in de regio.

Uitgangspunten verdeelsleutel

Het gaat om incidentele middelen.

Er wordt een eenvoudige en goed herleidbare verdeelsleutel gehanteerd:

- De incidentele middelen worden verdeeld aan de hand van het aantal capaciteitsplaatsen per locatie die open driemilieusvoorzieningen biedt, met peildatum 1 augustus 2021.⁶
- Uitgegaan wordt van de accommodaties die op de peildatum (1 augustus 2021) open driemilieusvoorzieningen bieden die onder de opgestelde definitie vallen.
- De capaciteitscijfers zijn met de instellingen besproken en geverifieerd.
- Accommodaties die 8 of meer capaciteitsplekken hebben zijn meegenomen.
- Onder de 8 capaciteitsplekken is beschouwd als een kleinschalige voorziening. Van de 8 capaciteitsplaatsen moet ten minst 50% via de Jeugdwet zijn gefinancierd.
- De beschikbare middelen lopen via de coördinerende gemeenten via een specifieke uitkering.
- Per landsdeel (totaal acht) is er ten minste één coördinerende gemeente. In sommige landsdelen nemen meerdere gemeenten die rol op zich.

Uitgangspunten proces

- De specifieke uitkering wordt uitgekeerd aan de coördinerende gemeenten. Het is niet mogelijk om de uitkering aan een samenwerkingsverband of regio uit te keren.
- Grote aanbieders die in verschillende regio's actief zijn, kunnen meer dan één coördinerende gemeente toegewezen krijgen.
- De coördinerende gemeente start een proces waarin de regio's uit het werkgebied van de instelling aangeven welk toekomstperspectief ze zien voor de open driemilieusvoorzieningen in de regio. Ze gaan daarover nog in 2021 in overleg met elkaar, met actieve betrokkenheid van de instelling. Ze ronden dit uiterlijk 1 juni 2022 af.
- De coördinerende gemeente die een specifieke uitkering heeft ontvangen draagt er zorg voor dat deze voor 1 juni 2022 beschikt over een bovenregionaal plan dat betrekking heeft op de accommodaties open driemilieusvoorzieningen waarvoor de desbetreffende gemeente coördinerende gemeente is.
- Het bovenregionale plan beschrijft de toekomstvisie voor desbetreffende landsdeel en beschrijft wat de implicaties van het plan zijn voor de betreffende accommodaties. Het plan wordt in overeenstemming met de aanbieders vastgesteld door de coördinerende gemeente.

⁶ Een meer gewogen verdeling (bijvoorbeeld naar vastgoedopgave) is niet eenvoudig te ontwikkelen. Een strategisch vastgoedplan ontbreekt veelal. Gezien het korte tijdsplan is dit niet te realiseren.

- In de periode tussen 1 november 2021 en 1 juni 2022 vindt overleg plaats tussen de coördinerende gemeenten over de verschillende regionale perspectieven en de optelsom daarvan.
- Vanuit VWS en de VNG is er één gezamenlijke projectleider die de landelijke vraagstukken kan oppakken. Deze ondersteunt hierbij.
- De aanbieder maakt voor 1 december 2022 een strategisch vastgoedplan (residentiële jeugdhulp).
- Zodra de coördinerende gemeente en aanbieder overeenstemming hebben over het strategisch vastgoedplan, vraagt de aanbieder een subsidie aan bij de gemeente.
- Indien de coördinerende gemeente en jeugdhulpinstelling niet tot overeenstemming komen over de aanwending van de middelen kan bemiddeling door de Jeugdautoriteit worden gevraagd.
- Gemeenten hebben de taak om tijdig te communiceren met de instelling over de verantwoording over de aanwending van de subsidie.
- Gemeenten rapporteren voor 1 juni 2022 aan VWS over de realisatie van het opstellen van de bovenregionale plannen. Op die manier voldoen de gemeenten aan de verantwoordingsplicht uit de SPUK om de minister van VWS over de voortgang van de vastgoedtransitie en de activiteiten die hiervoor worden ondernomen te informeren.
- Het overmaken van de door de gemeente verstrekte middelen aan de aanbieders moet uiterlijk voor 1 juli 2023 plaatsvinden. Instellingen moeten uiterlijk in 2024 tot aanwending van de middelen overgaan.
- Er vindt vanuit de gezamenlijke projectleider tot tenminste 1 december 2022 landelijke coördinatie plaats die borgt dat er samenhang is in de in te zetten vastgoedtransities in de verschillende regio's.

Inzet middelen

Er is een aantal ondersteunende activiteiten nodig om tot een goede afweging te komen voor de besteding van de middelen. De kosten hiervoor mogen niet meer dan 5% van de middelen betreffen. Het gaat om:

- Het aantrekken van een projectleider en/of inzet ondersteunend personeel.**
Een projectleider (of medewerker(s) van gemeenten/ samenwerkingsverband) coördineert bijvoorbeeld het opstellen van het bovenregionaal plan. Dit verloopt in nauw overleg tussen gemeente en de instelling.
- Het realiseren van aansluiting tussen het aanbod op (boven)regionaal niveau.**
De praktijk van de driemilieuvoorzieningen hangt samen met het (boven)regionale gebied. De aanbieders en gemeente(n) binnen de landsdelen moeten met elkaar afstemmen. Dit is nodig om de beschikbaarheid en continuïteit van het aanbod te garanderen. Uiterlijk 1 juni 2022 moet hier een plan voor gereed zijn.

Er is een aantal (inhoudelijke) doeleinden waarvoor de uitkering mag worden gebruikt. In de kern gaat het om het oplossen van huidige vastgoedproblemen:

- Het (laten) opstellen van een strategisch vastgoedplan door instellingen voor open residentiële accommodaties.**
Een strategisch vastgoedplan is een op maat gemaakt plan, dat aansluit op de meerjarentransitie en marktontwikkelingen. Een strategisch vastgoedplan verwoordt de koers van het vastgoed en geeft duidelijkheid over de daarmee samenhangende

besluitvorming voor de lange termijn. Voor de vastgoedtransitie is een dergelijk plan noodzakelijk. De aanbieder maakt een strategisch vastgoedplan op basis van de door de regio's geformuleerde bovenregionale plannen. Regio's en instelling gaan samen op basis van dit plan in gesprek. Welke transitie is wenselijk en welke veranderingen zijn hiervoor nodig? Het strategisch vastgoedplan per open residentiële locatie dient uiterlijk 1 december 2022 gereed te zijn.

d. **Het afstoten van een accommodatie residentiële jeugdhulp als gevolg van de vastgoedtransitie.**

Niet alle accommodaties residentiële jeugdhulp zijn zo aanpasbaar dat zij om te vormen zijn tot kleinschalige woonvormen. In dat geval kan het afstoten van de bestaande accommodatie noodzakelijk zijn om te komen tot nieuwe kleinschalige woonvormen. Het afstoten van een accommodatie kan zijn het sluiten van een bestaande accommodatie of het vervoegd beëindigen van een lopend huurcontract. De frictiekosten die gepaard gaan met het afstoten van bestaande accommodatie kan de coördinerende gemeente vergoeden met de uitkering, mits die plaatsvindt in het kader van de vastgoedtransitie.

e. **Het verbouwen van een accommodatie residentiële jeugdhulp als gevolg van de vastgoedtransitie.**

Zorginstellingen moeten soms ingrijpende verbouwingen en investeringen doen om de verschuiving naar kleinschalige woonvormen mogelijk te maken. Maar ook kan het gaan om ombouwen van bestaande locaties. De kosten die daarmee gepaard gaan voor de instellingen kan de coördinerende gemeente vergoeden, mits dit plaatsvindt in het kader van de vastgoedtransitie.

f. **Het realiseren van vervangende nieuwbouw als gevolg van de vastgoedtransitie.**

De middelen mogen worden ingezet voor eenmalige investeringen om nieuwe accommodaties te bouwen, te kopen dan wel te huren als vervanging van huidige accommodaties. De nieuwe accommodatie moet dan voldoen aan de transformatieopgave (kleinschalige en gezinsgerichte woonvormen). Een voorwaarde is dat de instelling ook een oplossing heeft voor de eventuele frictiekosten (bijvoorbeeld (oplopende) exploitatietekorten door leegstand) die gepaard gaan met het afstoten van de bestaande accommodatie(s).

Ten minste 95% van de middelen moet worden besteed aan bovenstaande doeleinden.

Middelenverdeling

Het totale bedrag dat beschikbaar is voor de specifieke uitkering bedraagt €50.000.000,-. De bedragen van de specifieke uitkering per coördinerende gemeente staan hieronder weergegeven (zie tabel 1). Dit is het maximale bedrag van de specifieke uitkering.

Tabel 1: maximale uitkering per aanbieder

Gemeente en aanbieder	Aantal Capaciteitsplaatsen	Maximale hoogte uitkering ⁷
Amsterdam	169	€ 2.887.902
GGZ Noord-Holland	8	€ 136.705
Kenter	16	€ 273.411
Level	56	€ 956.938
Parlan	57	€ 974.026
Prinsienstichting	16	€ 273.411
s Heerenloo (deels)	16	€ 273.411
Arnhem	713	€ 12.183.869
D3	96	€ 1.640.465
Ihub (deels)	40	€ 683.527
Pactum	100	€ 1.708.817
Pluryn (deels)	258	€ 4.408.749
s Heerenloo (deels)	219	€ 3.742.310
Assen	36	€ 615.174
Yorneo	36	€ 615.174
Enschede	247	€ 4.220.779
Ambiq	104	€ 1.777.170
Jarabee	39	€ 666.439
Pluryn (deels)	62	€ 1.059.467
Trias Jeugdhulp	42	€ 717.703
Groningen	41	€ 700.615
Elker	41	€ 700.615
Leeuwarden	174	€ 2.973.342
Alliade	32	€ 546.822
Fier	72	€ 1.230.349
Jeugdhulp Friesland	70	€ 1.196.172
Roermond	253	€ 4.323.308
Koraal groep (deels)	138	€ 2.358.168
Mutsaersstichting	64	€ 1.093.643
Xonar	24	€ 410.116
Rubicon	27	€ 461.381
Rotterdam	386	€ 6.596.036

⁷ De coördinerende gemeente kan maximaal 5% benutten om te voorzien in coördinatiekosten.

Enver	80	€ 1.367.054
Ihub (deels)	107	€ 1.828.435
Iperse de Bruggen	63	€ 1.076.555
Jeugdformaat	79	€ 1.349.966
s Heerenloo (deels)	57	€ 974.026
Tilburg	629	€ 10.748.462
Almata - Via Jeugd	10	€ 170.882
Amarant	24	€ 410.116
Bijzonder Jeugdwerk	58	€ 991.114
Combinatie Jeugdzorg	64	€ 1.093.643
GGZ Breburg	9	€ 153.794
Juvent	68	€ 1.161.996
Kind en jeugd Lunet Zorg	32	€ 546.822
Koraal groep (deels)	228	€ 3.896.104
Oosterpoort	41	€ 700.615
ReinierVanArkel	25	€ 427.204
Sterk Huis	70	€ 1.196.172
Utrecht	278	€ 4.750.513
Leger des Heils	67	€ 1.144.908
Pluryn (deels)	139	€ 2.375.256
Triade Vitree	72	€ 1.230.349
Eindtotaal	2926	€ 50.000.000

Bijlage 1: Locaties per aanbieder

Coördinerende gemeente en aanbieder	Locaties
Amsterdam	
GGZ Noord-Holland	Alkmaar
Kenter	Santpoort-Noord
Level	Driehuis en Amsterdam
Parlan	Alkmaar, Heerhugowaard, Den Helder, Grootebroek en Enkhuizen
Prinsentichting	Schagen
's Heeren Loo (deels)	Driehuis
Arnhem	
D3	Borculo en Hoenderloo
Ihub (deels)	Harreveld
Pactum	Zetten, Lochem, Zutphen, Deventer, Apeldoorn en Arnhem
Pluryn (deels)	Eerde, Voorst, Oosterbeek, De Glind, Groesbeek
's Heeren Loo (deels)	Apeldoorn en Ermelo
Assen	
Yorneo	Assen, Meppel en Emmen
Enschede	
Ambiq	Hengelo en Hoogeveen
Jarabee	Enschede, Hengelo en Oldenzaal
Pluryn (deels)	Almelo
Trias Jeugdhulp	Zwolle en Hellendoorn
Groningen	
Elker	Groningen
Leeuwarden	
Alliade	Drachten en Leeuwarden
Fier	Leeuwarden
Jeugdhulp Friesland	Kortehemmen, Drachten en Leeuwarden
Roermond	
Koraal groep (deels)	Venlo, Simpelveld en Maastricht
Mutsaersstichting	Venlo en Maastricht
Xonar	Sittard-Geleen en Heerlen
Rubicon	Horn en Venlo
Rotterdam	
Enver	Dordrecht, Schiedam, Krimpen aan den IJssel, Nieuwkerk aan den IJssel, Rotterdam en Moordrecht
Ihub (deels)	Alphen aan den Rijn en Rotterdam
Ipse de Bruggen	Den Haag
Jeugdformaat	Den Haag, Delft en Zoetermeer
's Heeren Loo (deels)	Katwijk, Monster en Dordrecht
Tilburg	
Via Jeugd/Almata	Ossendrecht

Amarant	Breda
Bijzonder Jeugdwerk	Deurne
Combinatie Jeugdzorg	Veldhoven en Leudal
GGZ Breburg	Breda
Juvent	Middelburg en Terneuzen
Kind en jeugd Lunet Zorg	Duizel en Eindhoven
Koraal groep (deels)	Oisterwijk, Boxtel, Reek
Oosterpoort	Den Bosch, Oss en Ravenstein
Reinier van Arkel	Den Bosch en Waalwijk
Sterk Huis	Goirle en Teteringen
Utrecht	
Leger des Heils	Veendam, Gooi en Vechtstreek, Utrecht, Amersfoort en Voorburg
Pluryn (deels)	Almere, Driebergen-Zeist en Maarsbergen
Triade Vitree	Almere, Dronten, Zwolle en Kampen

Bijlage 2: Doorlopen proces

Net als bij het traject rondom de specifieke uitkering voor de Jeugdzorg+ in 2020, voelde VWS, de branchepartijen (Jeugdzorg Nederland, de Nederlandse GGZ en de VGN) en de VNG de behoefte aan een bestuurlijk gedragen uitgangspuntennotitie. Deze is ondersteunend aan de specifieke uitkeringsregeling (SPUK) die de basis vormt voor de verdeling en de besteding van de middelen.

Het vertrekpunt van dit traject was het definiëren van het begrip “open driemilieusvoorzieningen” door Prof. Dr. Annemiek Harder van de Erasmus Universiteit. Op basis van onderzoek (literatuur en inzichten vanuit het veld) heeft zij een definitie opgesteld en tevens vastgesteld welke voorzieningen niet onder de definitie van een open 3-milieusvoorziening voor jeugdhulp met verblijf.

Met deze basis heeft Andersson Elffers Felix (AEF) samen met de brancheverenigingen en VNG een aantal activiteiten uitgevoerd in de periode juli tot medio september 2021:

- **Uitvraag verzonden naar leden van de brancheverenigingen Jeugdzorg Nederland, de Nederlandse GGZ, VGN en VOBC**

Om tot een eerste inventarisatie te komen van aanbieders die mogelijk binnen de opgestelde definitie vallen, heeft AEF een uitvraag opgesteld. Vervolgens hebben de brancheverenigingen deze uitgestuurd onder hun achterbannen. De reacties zijn verzameld en beoordeeld aan de hand van de definitie. Op basis van deze eerste uitvraag ontstond een lijst met aanbieders die mogelijk binnen de gestelde kaders vallen, inclusief een schatting door de aanbieder van hun eigen aantal capaciteitsplaatsen. Waar het onduidelijk was waarom een aanbieder aangaf buiten de definitie te vallen, is contact opgenomen met de aanbieder om de juistheid te valideren.

- **(Bestuurlijke) gesprekken met aanbieders van open 3-milieusvoorzieningen**

Om te bepalen of een aanbieder binnen de definitie valt en hoeveel capaciteitsplaatsen zij exact bieden, is met de verschillende aanbieders gesproken. In samenspraak met de instellingen is gekomen tot aangeleverde en geverifieerde capaciteit.

- **(Ambtelijke) gesprekken met coördinerende gemeenten**

Met de coördinerende gemeenten worden de aangeleverde cijfers van de jeugdhulpinstellingen nogmaals geverifieerd. De contouren van de uitgangspuntennotitie, de bereidheid om de subsidieaanvraag te doen en de vraagstukken die bij de gemeenten leven, zijn besproken.

Bijlage 3: Uitvraagformulier

aan Leden de Nederlandse GGZ, Jeugdzorg Nederland en VGN
van De Nederlandse GGZ, Jeugdzorg Nederland en VGN
datum 22 september 2021
onderwerp **September 2021**

In navolging op de specifieke uitkering (Spuk) voor de eerste tranche vastgoedtransitie voor de JeugdzorgPlus in 2020, heeft het kabinet anno 2021 in de voorjaarsnota €50 miljoen beschikbaar gesteld om de tweede tranche vastgoedtransitie te bespoedigen. Deze is specifiek gericht op jongeren die uithuisgeplaatst zijn en verblijven in accommodaties waar zij behandeling krijgen (residentiële jeugdzorg). De middelen bieden een impuls aan omvorming van de huidige accommodaties naar meer kleinschalige woonvormen (4-6 jongeren). De staatssecretaris verstrekt deze middelen nog dit jaar (2021) via een specifieke uitkering (Spuk) aan coördinerende gemeenten.

De Spuk van 2021 is gericht op residentiële instellingen (waaronder de open driemilieusvoorzieningen), waarbij het aanbod bestaat uit verblijf, onderwijs en vrijetijdsbesteding. De middelen worden op dezelfde wijze beschikbaar gesteld als de eerdere middelen vastgoedtransitie jeugdzorgplus.

Jeugdzorg Nederland, De Nederlandse GGZ en VGN trekken hier samen in op. Aanbieders kunnen aangesloten zijn bij meerdere branches. Het kan dus zijn dat u dit bericht via meerdere wegen ontvangt.

Andersson Elffers Felix (AEF) en de Erasmus Universiteit bieden ondersteuning bij dit proces.

Middels deze uitvraag willen we in kaart brengen of en in hoeverre er bij de leden van de branches sprake is van residentiële voorzieningen volgens de definitie op de volgende pagina.

Het formele traject rond de Spuk vraagt nog een enige doorlooptijd. Er moet een regeling in de Staatscourant geplaatst worden als basis voor de verstrekking van de uitkeringen. De middelen moeten dit jaar aan gemeenten uitgekeerd worden. Om die reden hebben we nu op korte termijn informatie nodig van de instellingen. We verzoeken u daarom voor 2 augustus 2021 enkele vragen te beantwoorden over uw instelling en aanbod. Deze vragen vindt u op de laatste pagina na de definitie.

Uw reactie kunt u sturen aan:
<contactgegevens branche>
<contactgegevens AEF>

Bij hen kunt u ook verdere toelichting krijgen. U zult in ieder geval na deze inventarisatie gebeld worden voor een verdere specificatie.

Definitie

Onderstaande definitie is opgesteld door prof. A. Harder (bijzonder hoogleraar Orthopedagogiek Erasmus Universiteit).

Een open residentiële instelling of drie milieusvoorziening voor jeugdhulp met verblijf wordt gedefinieerd als een instelling:

- *die valt onder de Jeugdwet;*
- *die bedoeld is voor jeugdigen met ernstige gedrags- en/of gezinsproblemen, al dan niet met licht verstandelijke beperking en/of psychiatrische problematiek, waarbij:*
 - *het sociale netwerk onvoldoende basis biedt voor een ambulante traject;*
 - *de urgentie en de zwaarte van de problematiek verblijfsgebonden aanbod noodzakelijk maken;*
 - *zodanig ernstige en complexe problemen spelen dat de zorg in een pleeggezin of gezinshuis niet toereikend is en verblijf in een residentiële leefgroep nodig is.*
- *waarin jeugdigen op vrijwillige basis of met een jeugdbeschermingsmaatregel (tijdelijk) dag en nacht en gedurende de hele week buiten hun eigen omgeving verblijven;*
- *die als doel heeft om binnen de drie milieus wonen, onderwijs en vrije tijd met 24 uren verblijf en begeleiding:*
 - *een gezonde ontwikkeling van jeugdigen te stimuleren en aanwezige problemen te verminderen;*
 - *de stabiliteit, veiligheid en positieve interactie tussen de jeugdige en zijn sociale netwerk te herstellen.*
- *waarvan het huidige aanbod bestaat uit:*
 - *een combinatie van verzorging, begeleiding en opvoeding, dagbesteding en onderwijs;*
 - *onderwijs op een school op het terrein of op een school (of scholen) in de buurt, waarbij er aantoonbare samenwerkingsafspraken gemaakt zijn met die betreffende school (of scholen);*
 - *residentiële leef- of behandelgroepen die bestaan uit acht tot twaalf jongeren;*
 - *verblijf in een residentiële leefgroep, al dan niet gecombineerd met behandeling.*

De volgende voorzieningen vallen hierbij niet onder de definitie van een open residentiële instelling of 3-milieusvoorziening voor jeugdhulp met verblijf:

- *justitiële (kleinschalige) voorzieningen en justitiële jeugdinrichtingen;*
- *Jeugdzorg Plus instellingen;*
- *gezinshuizen;*
- *zorgboerderijen;*
- *leefgroepen gericht op zelfstandigheidstraining of kamertraining;*
- *crisisopvang of crisisgroepen en leef- en behandelgroepen die gericht zijn op kortdurend verblijf en behandeling van maximaal vier weken.*

Voor verdere toelichting op de definitie en de exclusiecriteria kunt u zich wenden tot: prof. A. Harder (Erasmus Universiteit, harder@essb.eur.nl).

Vragen:

- 1) Is er in uw aanbod sprake van een residentiële voorziening volgens bovenstaande definitie?
 Ja
 Nee

- 2) Valt deze onder de Jeugdwet
 Ja
 Nee

- 3) Indien u een residentiële voorziening biedt volgens bovenstaande definitie: hoe is het onderwijs geregeld?
 Onderwijs op terrein
 Samenwerkingscontracten met een onderwijsinstelling

- 4) Indien u een residentiële voorziening biedt volgens bovenstaande definitie: hoe groot zijn de leefgroepen nu?
 6-7 jongeren
 8-9 jongeren
 10-11 jongeren
 12 of meer jongeren
 Anders:

- 5) Hoeveel (leef)groepen heeft u die binnen deze definitie vallen?

- 6) Hoeveel capaciteitsplekken heeft u die binnen deze definitie vallen?

- 7) Op welke locaties (plaats en naam) worden deze residentiële voorzieningen geboden?